

'S-GRAVENHAGE, 23 December 1954

Ref. No. 13999.....

AAN: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 110.752

MP, Wnd.MP,
Z, DBI, -/PL

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA.....

Datum van afzending: 23-12-54.....

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 23-12-54.....

ZEER GEHEIM

Dinsdag j.l. bracht ik een beleefdheidsbezoek aan Cumming. Hij bracht de economische en politieke situatie hier te lande ter sprake, doch vermeed zorgvuldig het onderwerp Nieuw-Guinea aan te raken.

De Ambassadeur zeide over de economische toestand, dat hij deze niet bijzonder zorgelijk achtte. Hij ontwikkelde hetzelfde betoog als in Van Bylandt 315 weergegeven: de massa der bevolking leeft op zodanig laag niveau dat zolang er rijst en textiel genoeg is, geen grote moeilijkheden te wachten zijn. De importbeperkingen treffen in hoofdzaak buitenlanders en de kleine groep hoger ontwikkelde Indonesiërs kan zich via manipulaties met importlicenties wel het nodige verschaffen.

Ik antwoordde daarop, dat dit laatste maar ten dele opgaat. De inflatie treft iedereen, ook zij, die in hoofdzaak op de steeds in prijs stijgende lokale producten zijn aangewezen. De spanning tussen lonen en prijzen neemt steeds toe. Bovendien is er een groep van vele tienduizenden min of meer intellectuele werkers (civiele overheidsdienaren, militairen, particulieren) wier behoeftenschema wel degelijk op importgoederen raakt ingesteld en waartoe juist zeer vele politiek actieve personen behoren. Voor zover deze niet tot de bevoorrechte knoeters behoren, voelen zij in hun dagelijks bestaan de steeds dalende koopkracht van de rupiah en het goederentekort zeer sterk. Bovendien wees ik op de funeste invloed van de huidige corrupte import-politiek ten opzichte van de verzorging van de economie met essentiële kapitaalgoederen. Er worden wel licenties voor de luxe auto's maar niet voor tractoren verstrekt!

Sprekende over de recente politieke ontwikkelingen gaf Cumming van groter bezorgdheid blijk dan tijdens zijn gesprek op 13 Augustus met Van Bylandt. In de eerste plaats toonde hij zich teleurgesteld door de houding der oppositiepartijen, die hij als slap qualificeerde. Zij hadden zijns inziens verzuimd een positieve gesloten eenheid tegen de extreem linkse groeperingen te vormen en hij vreesde dat maar zeer weinigen hier te lande zich van het communistische gevaar bewust waren. Hij was nog steeds niet beducht voor een gewelddadige communistische coup, wel echter voor een geleidelijk aan infiltreren van echte en crypt-communisten in alle overheidsdiensten en in het militaire apparaat. Hij had aan Sukarno de bon mot van Charles Bohlen verteld "the most famous of all famous last words is that of the man who said he could handle the communists", waarop Sukarno hem ernstig had aangekeken en gezegd "but I can".

Sprekende over de groei van de communistische partij zei Cumming dat zijn informaties wel op een sterke intensivering van de activiteit dezer partij wezen..

-2-

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

Ref. 13999

CODETELEGRAM

ZEER GEHEIM

Hij was voornamelijk geïnteresseerd in het aantal "hard core" partijleden, welk kader hij op 15.000 schatte. Het totale aantal personen met lidmaatschapskaart, geheime leden en niet-aangesloten meelopers kon hij niet schatten. Parkes was op grond van geheime inlichtingen gekomen tot een ledental van 500.000 in October van dit jaar. Dit aantal zou in Maart 165.000 en in Mei 200.000 hebben bedragen en door een intensieve campagne zo sterk zijn opgelopen. Ik beschik niet over gedetailleerde cijfers. Wel wijs ik op twee Aneta berichten van 24 September en 11 November j.l. volgens het eerste stelde Njoto, de Vice-Secretaris-Generaal van de PKI op 170.000. Blijkens het tweede zou volgens de Secretaris-Generaal Aidit eind October de partij 500.000 leden en aspirant leden tellen. Aannemende dat in deze van PKI zijde verstrekte cijfers een sterk propaganda element schuilt, is naar mijn mening het door de Britse geheime dienst opgegeven aantal van een half miljoen leden in ieder geval te hoog.

Het is echter niet te ontkennen, dat uiterlijke tekenen van verhoogde activiteit aanwezig zijn. Men ziet thans in vele streken in bijna ieder dorp een huis met een hamer-en-sikkel embleem, waar een propagandist met een bureautje verblijf houdt. De verkiezingsstunt waarbij de partijlozen eveneens onder dit embleem worden gebracht, is nog steeds ondanks protesten van oppositie zijde niet verboden.

Terugkerende tot het gesprek met Cumming, vermeld ik nog, dat deze zich over de figuur en de rol van de President ernstige zorgen maakte, aangezien Sukarno meer en meer onberekenbaar wordt en het niet is uitgesloten dat zijn directe lijnen met bepaalde territoriale commandanten via de Minister van Defensie een factor van gewicht zouden kunnen gaan vormen.

De Bandung-rede van de President bewees volgens Cumming, dat Sukarno niet door constitutionele overwegingen wordt weerhouden om, steunende op de zogenaamde volkswil, de pas te markeren.

Ik meen, dat Cumming de zaken in het algemeen wel realistisch beziet.

Ik heb de indruk, dat hij, wellicht door zijn verblijf in de Verenigde Staten, het communistisch gevaar sterker is gaan voelen dan voorheen. Ik hoop U zeer binnenkort terzake een nadere beschouwing te seinen betreffende de mate van infiltratie der communisten in de strijdkrachten.

Ik kan U niet met zekerheid berichten, of ook Cumming een matigende stap bij de Indonesische Regering heeft gedaan in het belang van de persoonlijke veiligheid van buitenlanders en van de buitenlandse belangen. Parkes meende dat hij zulks wel zou hebben gedaan. In ieder geval, en hier citeer ik weer Parkes, hebben de vertegenwoordigers van Groot-Brittannië, Australië en India zulk een stap wel ondernomen. Parkes had volgens zijn zeggen bij Sunario, die zeer opgewonden was, "a sticky time" gehad. Ik geloof dus dat Uw interventie bij verschillende landen bepaald succes heeft gehad en dat de Indonesische Regering ^{zich} van haar internationale verantwoordelijkheid bewust is geworden.

VAN ITTERSUM 738

AW

Ter bevelling van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:--

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afz. Verbindingen vervaardigd worden.